

Dovolená

Vzhledem k tomu, že mi ještě zbylo několik dnů loňské dovolené, musím si ji co nejdříve vybrat. Svou dovolenou budu čerpat od pondělí 14. do pátku 18. února. V tyto dny nebudou v Rožmitále ani ve Voltuši mše sv. Úmysly ze středy 16.2. (Za Jiřího a Marii Pavlačkovy) a pátku 18.2. (Za rodiče Větrovských a jejich živý rod) budou odslouženy v místě, kde budu na dovolené. V případě pohřbů se, prosím, obračejte na pana vikáře Charypara v Březnici.

Sbírka na Svatopetrský haléř

Výtěžek kostelní sbírky při nedělní mši dne 27. února bude odeslán Svatému otci. Jedná se o tak zvaný Haléř sv. Petra, který papeži umožňuje pomáhat tam, kde je toho nejvíce zapotřebí.

Křížové cesty

Po celou postní dobu se budeme modlit pobožnost křížové cesty vždy v pátek a v neděli půl hodiny přede mší svatou.

Úmysly mší svatých od 14. do 27. února 2005

M - městský kostel sv. Jana Nep. na náměstí

V - kaple sv. Anny ve Voltuši

R - farní kostel Povýšení sv. Kříže ve St. Rožmitále

Večerní mše sv.

Ranní mše sv.

M: Út - So 17.30 hodin

V: Pá 16.30 hodin

R: Ne 8.30 hodin

Po 14.2.	mše sv. není	Po 21.2.	mše sv. není
Út 15.2.	mše sv. není	Út 22.2.	Za Vojtěcha Halíka, jeho rodiče a sourozence, všechny členy rodiny Halíků, Čechů a Tomanů
St 16.2.	mše sv. není	St 23.2.	Za Karlu Jirmanovou
Čt 17.2.	mše sv. není	Čt 24.2.	Za † Josefa Trefného
Pá 18.2.	mše sv. není	Pá 25.2.	Na dobrý úmysl Za Františka Leitermana a oboje rodiče
So 19.2.	Za Václava Milčice a jeho rodiče	So 26.2.	Za Jindřicha Stehlíka a celý rod
M		M	
Ne 20.2.	Za Marii a Františka Kovaříkovy	Ne 27.2.	Za rodiče Větrovských a Draždíkovy
R		R	

FARNÍ ZPRAVODAJ

Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál

Číslo 3 ročník II

13. února 2005

Pomazání nemocných

11. února (v den zjevení Panny Marie v Lurdech) si každý rok církev připomíná světový den nemocných. Bude tedy na místě, abychom si připomenuli jeden veliký Boží dar, svěřený církvi pro dobro lidí.

Apoštolové pomazávali mnoho nemocných olejem a uzdravovali je. Tato slova v evangeliu nám připomínají jednu ze sedmi svátostí - pomazání nemocných - která je dnes velice zanedbávána. A není divu. Tato svátost byla dlouhá staletí chápána jako rozloučení se s pozemským životem, jako definitivní zabouchnutí dveří, při odchodu z tohoto světa. Zaopatřený již patřil jinam, a pokud přežil, bylo to chápáno jako nepříjemná komplikace. Ve středověku se takovými lidem zakazovaly pozemské radosti: pít alkohol, jíst maso či žít manželským životem. Už prostě nepatřili mezi obyčejné smrtelníky, ale stáli jaksí na pomezí tohoto a onoho světa. Kněz přicházející k umírajícímu byl brán jako sýček smrti a tato svátost budila hrůzu a jen ještě větší hrůza z pekelných muk vedla věřící k tomu, aby se nechali pomazat. Tento strach ze špatně pochopené svátosti nemocných přetrval až do dnes, na rozdíl od strachu z věčných trápení v pekle. A přitom je celý tento strach nesmyslný a vycházejí z neznalosti a bludů, jako ostatně veškerý strach z Pána Boha.

V málokteré svátosti se tak krásně ukazuje Boží velkorysost a milosrdenství, jako při pomazání nemocných. Není to svátost k smrti, ale k uzdravení a k životu. Vždyť čteme v evangeliu, že ti, které apoštolové pomazali, se uzdravili, a nikoliv, že zemřeli. Je to Boží pomoc v jednom z nejtěžších okamžiků našeho života, jímž je vážná nemoc.

Nemocní i jejich příbuzní vždy hledají nejlepší léky, nejzkušenější lékaře, jsou ochotni podstoupit bolestivé operace, ale tady, když se jim nabízí zdarma a lehce Boží pomoc, mají najednou strach požádat kněze o službu, kterou rád a ochotně prokáže. Příbuzní nechtějí děsit nemocného a proto mu nenabídnou tuto svátost a nemocný nechce děsit příbuzné, a tak si také nedá zavolat kněze. A tak, ač je na obou stranách třeba dobrá vůle, zemře nemocný zcela zbytečně bez zaopatření. Nebo je kněz zavolán až úplně nakonec, když už je nemocný v bezvědomí či dokonce mrtvý. A přitom je svátost pomazání nemocných mnohem a mnohem důležitější, než církevní pohřeb.

Nejde o žádné poslední pomazání, neboť může být uděleno vícekrát za život a dokonce i v průběhu jedné nemoci, pokud stav pacienta kolísá. Přijmout tuto svátost může a má každý pokřtěný, který těžce onemocněl či jej ohrožuje na životě prostě stáří. Také ten, kdo se chystá na větší operaci, má se na ni připravit svatým pomazáním. Je-li však člověk už mrtvý, není schopen tuto svátost přijmout. Na rozdíl od křtu, který může v nouzi udělit prakticky kdokoli, může nemocného pomazat jedině kněz.

Účinky této svátosti jsou shrnuty ve slovech, která udělovatel při mazání říká: „Skrze toto svaté pomazání, ať tě Pán pro své milosrdenství posílí milostí Ducha Svatého, ať tě vysvobodí z hříchů, ať tě zachrání a posílí.“ Každý zkušený kněz nám potvrdí, že tato svátost dokáže skutečně uzdravovat nejen duši, ale i tělo. Mnoho lidí, lékaři už odepsaných, se po přijetí pomazání uzdravilo. Dalším velkým darem, jež zde Bůh dává, je klid, pokoj, odvaha a útěcha. Nemocný dokáže mnohem lépe snášet své obtíže a nepropadá zoufalství.

Především však tato svátost odpouští hříchy. Kdo už třeba není schopen se vyzpovídat, má zde poslední možnost. Dokonce ani nemusí být v okamžiku pomazání při vědomí, a přesto je mu vše odpuštěno. Církev k tomuto nesmírnému projevu Boží dobroty přidává plnomocné odpustky pro okamžik smrti, takže zaopatřený může jít rovnou do nebe. I velmi nepovedený život může být v této chvíli zachráněn před věčnou smrtí a dokonce se člověk vyhne i těžkému údělu duší v očistci. Je to úžasná možnost a naprosto nezasloužený dar, který bohužel přijímá stále méně lidí.

Tak vás moc prosím, nebojte se, pokud vážně onemocní někdo z vašich blízkých, zavolat k němu včas kněze. Nás tím neobtěžujete, naopak je to naše nejpřednější povinnost. Pro nemocného je to vlastně to nejlepší, co mu můžete prokázat - zprostředkovat mu pomoc Božského lékaře - Krista. Svátost mu přinese buď záchranu života časného, nebo věčnou radost v nebi.

P. Ivo Prokop

Z historie - 7. část Rožmitálská rebelie

Když v r. 1803 rožmitálští nadšeně vítali Viléma Florentina Salm-Salma při příležitosti 10. výročí jeho jmenování arcibiskupem, netušili, že o 7 let později zasáhne do jejich osudů právě jeho smrt.

Vilém Florentin kníže Salm-Salm (*10.5.1743 na zámku Anholt) jako jeden z mála pražských arcibiskupů projevoval o své panství skutečný zájem. Ač cizinec, měl Čechy rád, především Prahu, vřdýť když mu kdysi nabízel tehdy nejbohatší arcibiskupskou prebendu v Ostřihomi, zůstal věrný Praze. Václav Matoušek o něm píše: „Byl to dobrotivý pán, na poddané vlídný, hleděl jim usnadnit život vezdejší. Všeliké prosby o podporu v nouzi rád vyplnil, přispíval starým a nemocným. Aby poddaným dopomohl k výdělku, dal prováděti některé práce mimo robotní povinnost, od kterých jim museli zaplatit. Byla to např. úprava okolí zámku, kde rybník Kuchynka rozléval se daleko do nynější zámecké zahrady, kde byly „marasty“ nevlídné a nezdravé. Dal je odvodnit a založil malý zámecký park. Oblíbil si vrch Třemšín, kam dal postavit cestu řečenou „Knížecí“, dal upravit vrchol Třemšína, ale tu padly poslední zbytky zříceniny, pokud nějaké zdivo se zachovalo. To na předhradí nad kapličkou i za příkopem na vlastním hradě....“ Byl patronem staroměstského kostela, jemuž také nemálo přispěl, jak o tom Ryba píše na lístku pojednávajícím o opravě varhan, kde se zmiňuje o „dobrotivosti vysoce vznešeného knížete arcibiskupa pražského Viléma ze Salm-Salmu“.

Na sklonku léta roku 1810 vydal se arcibiskup na radu lékařů do lázní v Kissingen v Bavorsku. Choroba se však nezlepšila, naopak se mu velice přitížilo. Zřejmě chtěl zemřít v milované Praze a tak se vydal zpět. Zemřel na svátek Povýšení sv. Kříže - 14. září 1810 v bavorském Hambachu.

O následujících událostech shrnutých pod názvem „Rožmitálská rebelie“ se nám zachovala řada zpráv, ať jsou již písemně zaznamenány osobnostmi v té době žijícími, později beletristicky zpracovány (R. R. Hofmeister, G. Klika aj.) nebo se předávaly z generace na generaci ústním podáním. Těžko se dnes dobereme pravdy, ale z následujících indicií nechť si každý udělá obrázek o události, která dala pro budoucnost zde žijícím provokující jméno „rebelanti“.

Rebelie povstala jakoby z ničeho. Arcibiskupovo tělo bylo na cestě do Prahy přivezeno i na jeho panství a vystaveno v městské kapli. Místním se však nelíbilo, že arcibiskup nemá být pohřben v Rožmitále, když zde byl tak milován a sám si město i jeho okolí velmi oblíbil. A tak se usnesli, že milého arcibiskupa pohřbí zde a nikdo jim v tom nezabrání. A kdyby nebylo posláno pro vojsko a to neučinilo přítrž vzpouře, možná bychom tu dnes měli náhrobek samotného arcibiskupa, což by nebylo vůbec marné. Leč, zanechme všech „kdyby“ a pojďme pátrat v dostupných pramenech.

Velice zajímavá zmínka o následcích tohoto neuváženého činu se nachází v deníku Rybova nejstaršího syna dr. med. Josefa Arnošta Ryby, z něhož můžeme vyčíst, jak bolestně a zásadně poznamenala tzv. Rožmitálská rebelie samotného Jakuba Jana Rybu. Josefovi Arnoštovi se vzpomínka na události spojily s jakousi předzvěstí otcova konce, když píše: „Můj otec trpěl odedávna na hypochondrii následkem nadměrného duševního přepínání a tísnivých starostí, které mu připravilo vydržování tří synů mimo rodinu. Byl zaměstnán dnem i nocí a vyhledával všechny pomocné zdroje, které byly k dispozici snaživému a počestnému muži jeho stavu. Nejhůře na jeho zdraví působilo noční komponování. První příznaky hypochondrie jsme zpozorovali 1811 při příležitosti buřičského hnutí Rožmitálců u mrtvolý arcibiskupa knížete von Salm-Salm, kdy se lid opřel vrchnosti a přítomnému krajskému hejtmánovi a zle nakládal s přivolaným vojskem. Otec se choval naprosto důstojně podle svého stavu, když svými rozváznými domluvami zadržel rodinu

Trčkovu (která to ještě dnes vděčně přiznává - připisuje Ryba na okraj) i jiné občany od účasti na všeobecné vzpouře. Pozdější vyšetřování prokázalo, že hospodářský ředitel, farář a správce tržiště (ve skutečnosti rychtář) se provinili, částečně neschopnosti, částečně skutečnou podporou vzpoury, pročez byli všichni tři odsouzeni ke značným pokutám (poslední byl kromě toho sesazen a dán do vězení). Můj otec tehdy soudil, nevím, zda právem nebo neprávem, že tito darebáci, a do jisté míry i jeho představení, kteří často a s nelibostí pociťovali jeho duševní převahu, naváděli proti němu svědky, aby mu připravili stejnou ostudu, jako měli sami. Jeho nezměrná úzkostlivost byla hodna soucitu. Často jsem si myslel: „Co je klid svědomí? A co zbývá spravedlivému, není-li mu ani tato odměna ctivosti dopřána?“. Z těchto informací vyplývá, že Rybu tato událost velice poznamenala. Byl si vědom zbytečnosti takového jednání a jistě mu nebyl osud potrestaných občanů lhostejný.

Chceme-li informace čerpat z knih R. R. Hofmeistera (Probíjení, Nové rožmitálské obrázky) či Gustava Kliky (Chorálsta), musíme si uvědomit, že informace zde podávané nemusí být zcela pravdivé. Jedná se přeci jen o beletristické zpracování historických událostí, které se mohlo značně odchýlit od prosté pravdy. Přesto uvedme alespoň dokumentární poznámky z archivů týkající se především trestů a pokut, tak, jak je zaznamenal R. R. Hofmeister: „Z města Rožmitála byli tehdy odvezeni podle nálezu c.k. soudní komise čtyři nejvěšší rebelanti k potrestání do Prahy. Následující byli odvezeni do Písku do žaláře a ještě k tomu museli zaplatit útraty transportu stejným dílem.“ Jednalo se o 7 mužů, kterým byl vyměřen trest 8 či 14 dní vězení, někdy v kombinaci s 1 či 2 posty nebo s 10 ranami prutem. K přísnému vězení v místní obecní šatlavě, v několika případech opět v kombinaci s posty či ranami, byli pak odsouzeni další občané včetně několika žen. 8 mužů bylo pro nedostatek důkazů zproštěno obžaloby a 11 ženám udělena „milost“. Tím však nebyla záležitost zdaleka odbyta. Soudní výlohy (vyšetřování, soud, kriminál aj.) a výlohy za vojsko (ubytování, léky) byly spočteny a 30.8.1811 uloženy k zaplacení třem představitelům vrchnosti: jednu třetinu (310. zl. 15kr.) měl zaplatit ředitel panství Prokop Pokorný, druhou třetinu farář František Česany a třetí rychtář Václav Stránský. 21.8.1813 vydal krajský soud další rozhodnutí, kterým řediteli panství „v milosti odpustil“ platit a jeho podíl uložil uhradit městskému rychtáři i s jeho třetinou (celkem 622 zl. 15 kr.). Rychtář Václava Stránského tento peněžitý trest téměř zničil a poté, co byl dokonce sesazen z úřadu, se i s celou rodinou odstěhoval. R. R. Hofmeister k tomu poznamenává: „Rožmitál ztratil tím rodinu poctivou, v několika generacích vždy v čele města stojící.“

Snaha pohřbit arcibiskupa v Rožmitále se nám dnes zdá být zcela malichernou. Byla opravdu jediným důvodem všeobecné vzpoury? Nebo šlo, jak to tak bývá, ještě o něco jiného? Arcibiskup prý totiž zdejším občanům sliboval, že jim poslední vůlí odkáže peníze na sirotčí, vdovskou a chudinskou nadaci. Závěť však sepsat nestihl a rožmitálští podezřívají direktora, že jim Salmovu poslední vůli zatajil. A proto prý to všechno. Nezbyvá, než konstatovat, že direktor - ředitel panství Prokop Pokorný vyšel z této kauzy bez finanční újmy, zachoval si i svůj úřad a dále mohl pokračovat v nepřátelském vztahu k Jakubu Janu Rybovi.

Těžko říci, jak to bylo doopravdy, jediné, co můžeme s jistotou tvrdit je to, že tato vzpoura opravdu nikomu neprospěla, mnohým účastníkům přinesla jen tělesné tresty, pokuty, vězení, Rybovi duševní útrapy a celému městu nálepku rebelantství.

Tělo arcibiskupa Salma bylo podle jeho přání nakonec pohřbeno v kostele sv. Františka z Assisi (Seraf.) v Kamenici (Praha-východ). Kamenický zámek totiž rodně Salmů patřil od r. 1751. Kostel nechal r. 1797 přestavět právě arcibiskup Salm. Empírový náhrobek s alegorií Víry byl postaven za jeho nástupce arcibiskupa Václava Leopolda Příchovského. Bývalý hřbitov, který byl zrušen a proměněn v část zámeckého parku, dnes připomíná velký kamenný kříž s tělem Ukřižovaného. Na podstavci je nápis: „Poněvadž na tomto místě ještě kosti v Pánu zesnulých osadníků odpočívají, proto Jejich knížecí milost Vilém Florentin Salm-Salm kníže arcibiskup Pražský, tento kříž postaviti dal, aby nábožní křesťané pro upamatování na své předky „Otče náš“ a „Zdravas“ nábožně se pomodlili L.P. 1810.“ Shodou okolností je rok uvedený na kříži i rokem Salmova úmrtí, které předznamenalo rožmitálskou vzpouru. A tak se kvůli mírumilovnému arcibiskupovi strhla Rožmitálská rebelie, která ukázala, jak tvrdé hlavy měli naši předkové. A přestože v tomto případě bojovali zbytečně, stalo se příznačným, že vždy, když o něco zásadního šlo, našli se zde lidé, kteří neváhali bojovat za dobrou věc. Kež by tomu tak bylo i do budoucna!

Ivana Hoyerová